

Innlegg ved åpning av Seminar om Det internasjonale vann-tåret.

Av Erik Lykke

Erik Lykke er ekspedisjonssjef for organisasjons- og informasjonsavdelingen i Miljøverndepartementet.

Innlegg på seminar i Norsk Vannforening 26. oktober 1981.

Noen av de viktigste miljøvernproblemer vi i dag står overfor, har nær sammenheng med situasjonen i de fattigste land og for de fattigste befolkningsgrupper i utviklingsland. Den økologiske overbelastning og ressursutarming som finner sted i mange utviklingsland representerer en meget alvorlig utfordring for både industriland og utviklingsland.

De utløsende faktorer i denne prosessen er befolkningsveksten og urasjonell og ineffektiv bruk av ressurser.

Det er i denne forbindelse av grunnleggende betydning at vi skaffer oss bedre innsikt i og tar mer hensyn til vekselvirkningene mellom befolkning, ressurser, miljøvern og utvikling. Vi må også se på om det er grunn til å foreta tilpasninger når det gjelder mål og midler i bistandspolitikken.

I sommer ble det besluttet at Miljøverndepartementet og Utenriksdepartementet skal vie miljø- og ressurs-situasjonen i utviklingsland større oppmerksomhet. Forsterket norsk forskningsmessig støtte kan bli aktuell i tillegg til den økonomiske og tekniske bistand. Det ble videre presisert at det ikke skal ytes noen form for norsk statlig støtte til prosjekter i

u-land som kan ha omfattende eller varige skadevirkninger fra et miljø- og ressurs-synspunkt.

På nordisk plan er det også startet opp arbeid med å se nærmere på de konkrete oppgaver som de nordiske land i fellesskap eller hver for seg bør gi høyest prioritet. Utgangspunktet for dette blir den kapasitet og de forutsetninger som er tilstede i de nordiske land sammenholdt med de viktigste behov på miljø- og ressursområdet i utviklingsland.

Det er likevel i utviklingslandene at hovedsvarene på situasjonen må finnes. Vi må vente at flere og flere land vil legge stadig større vekt på de nedarvede kulturelle og sosiale verdier som ramme og insitament for en utviklingspolitikk som i størst mulig grad er basert på nasjonale muligheter og ressurser. Et av hovedmålene blir å redusere de enkelte u-lands fortsatte økonomiske avhengighet av rike land.

I forhold til dette blir vår oppgave å søke å formidle kunnskaper og ressurser som passer inn i utviklingslandenes planer og programmer.

Vi vet at presset på vann og luft og andre felles ressurser vil fortsette å øke i årene fremover som følge av befolkningsvekst og videre industrialisering. For oss må det bli en viktig oppgave å søke

å bidra til å dempe og løse de problemer og konflikter som denne utviklingen fører med seg.

Vannressursene er i denne sammenheng en av de mest sentrale. Det internasjonale vannårret skal tjene som en plattform og ramme for forsterket innsats omkring disse spørsmålene nasjonalt og internasjonalt. Det seminaret som Norsk Vannforening og NIF's U-landsgruppe her har tatt initiativet til vil sikkert bidra til en videre avklaring når det gjelder vår egen plass i dette arbeid.

Norge er blant de heldigstilte land som har kapasitet å sette inn i arbeidet for å sikre vannressursene. Bortsett fra når det gjelder de problemer som skyldes foru-

rensningstilførsler fra andre land, og hvor vi må få en internasjonal løsning, står vi nå godt rustet til denne oppgaven. Jeg nevner de omfattende tiltak som er satt i verk mot vannforurensninger, arbeidet som er startet opp for å kartlegge og samordne de forskjellige brukerinteresser i forhold til vannressursene, og arbeid som er i gang med sikte på bedring av vannforsyningen.

Gjennom alt dette håper vi å kunne ta vare på vår egen del av oppgavene med å beskytte og sikre vannressursene. Samtidig gir dette arbeidet oss grunnlag for å kunne overføre lærdommer og metoder til andre land og fremfor alt til u-land.